Mistrzowie szachów

Grywał z Józefem Piłsudskim

Dawid Przepiórka (ur. 1880 Warszawa – rozstrzelany 1940 Palmiry k. Warszawy)

Szachista, gracz klasy mistrzowskiej międzynarodowej, działacz FIDE i Polskiego Związku Szachowego (1926–1939 wiceprezes organizacji), dziennikarz, problemista szachowy. Grał w szachy od 7. roku życia. Karierę rozpoczął od zwycięstwa w 1904 r. w Coburgu, co dało mu tytuł mistrza szachowego oraz prawo startów w imprezach FIDE. Po I wojnie światowej został członkiem Warszawskiego Towarzystwa Zwolenników Gry Szachowej. Grywał w szachy z Józefem Piłsudskim i gen. Kazimierzem Sosnkowskim. Został współzałożycielem Polskiego Związku Szachowego, który powstał w 1926 r. Jeden z inicjatorów, organizatorów i sponsorów VI Olimpiady Szachowej, którą rozegrano w 1935 r. w Warszawie. Dwukrotnie reprezentował Polskę w olimpiadach szachowych, zdobywając dwa medale: złoty (Hamburg 1930) i srebrny (Praga 1931).

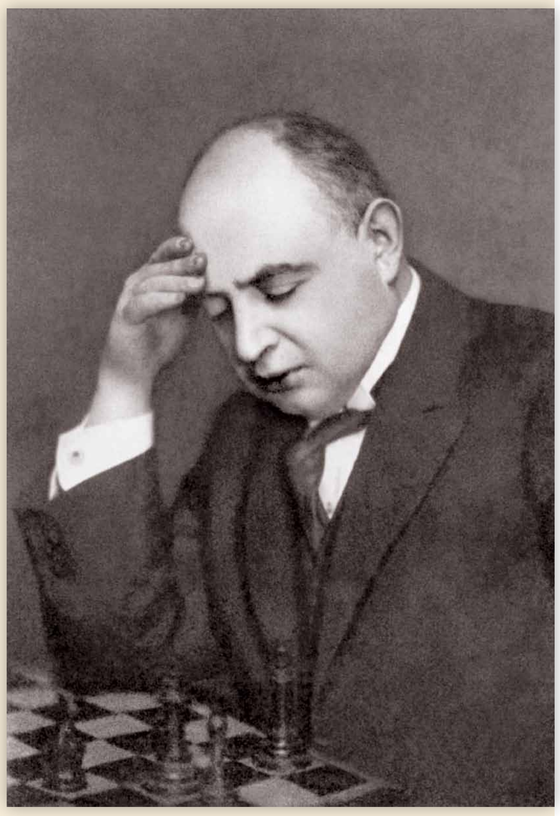

Dawid Przepiórka – mistrz wśród problemistów szachowych.

Od 16 października 1933 r. do końca lat 30. członek Stowarzyszenia Humanitarnego „Braterstwo" B'nei B'rith w Warszawie. Zgromadził wiele tysięcy tomów literatury poświęconej szachom. W 1936 r. został wyróżniony tytułem honorowego działacza FIDE. Aresztowany przez Niemców w szachowej cukierni J. Kwiecińskiego wraz z grupą 24 szachistów, a następnie zamordowany w Palmirach (styczeń – marzec 1940).

Pierwszy z wielkich

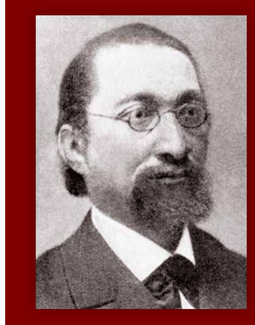

Szymon Winawer (ur. 06.03.1838 Warszawa – zm. 29.11.1919 Warszawa)

Działacz i teoretyk szachowy. Urodził się w zamożnej warszawskiej rodzinie kupieckiej i z powodzeniem łączył zawodową grę w szachy z działalnością handlową. Pod koniec lat 50. XIX w. grywał w kawiarni Pod Dzwonnicą w Warszawie. Według niektórych źródeł wziął udział w Powstaniu Styczniowym 1863 r., a po jego upadku wyjechał do Francji, gdzie pracował w biurze Rotszylda. Karierę turniejową rozpoczął w Paryżu w 1867 r., zajmując drugie miejsce w prestiżowym turnieju odbywającym się z okazji Wystawy Światowej. W 1868 r. w Warszawie wziął udział w turnieju szachowym (prawdopodobnie pierwszym na ziemiach polskich), zajmując pierwsze miejsce. W II poł. XIX w. zaliczany był do ścisłej czołówki światowej. Od 1892 r. mieszkał w Berlinie i był członkiem Berlińskiego Towarzystwa Szachowego. Pod koniec lat 90. XIX w. powrócił do Warszawy i włączył się do prac organizacyjnych WTZGSz. Bywał w cukierni Semadeniego (w gmachu Teatru Wielkiego), gdzie rozgrywał partie szachowe m.in. z Bolesławem Prusem. 10 sierpnia 1900 r. w Monachium powstał Międzynarodowy Związek Mistrzów Gry Szachowej, którego członkami z założenia mieli być najlepsi szachiści świata. Organizatorzy w uznaniu zasług zaprosili Winawera do swojego grona. Był polskim patriotą, przy każdej okazji podkreślał, że przy stoliku szachowym reprezentuje Warszawę, a nie cesarstwo rosyjskie. Zgodnie z ostatnią wolą został pochowany na Cmentarzu Żydowskim przy ul. Okopowej w Warszawie.

Rywal Capablanki i Laskera

Partia pomiędzy Rubinsztajnem a Tartakowerem. II turniej o mistrzostwo Polski w Łodzi (1927 rok).

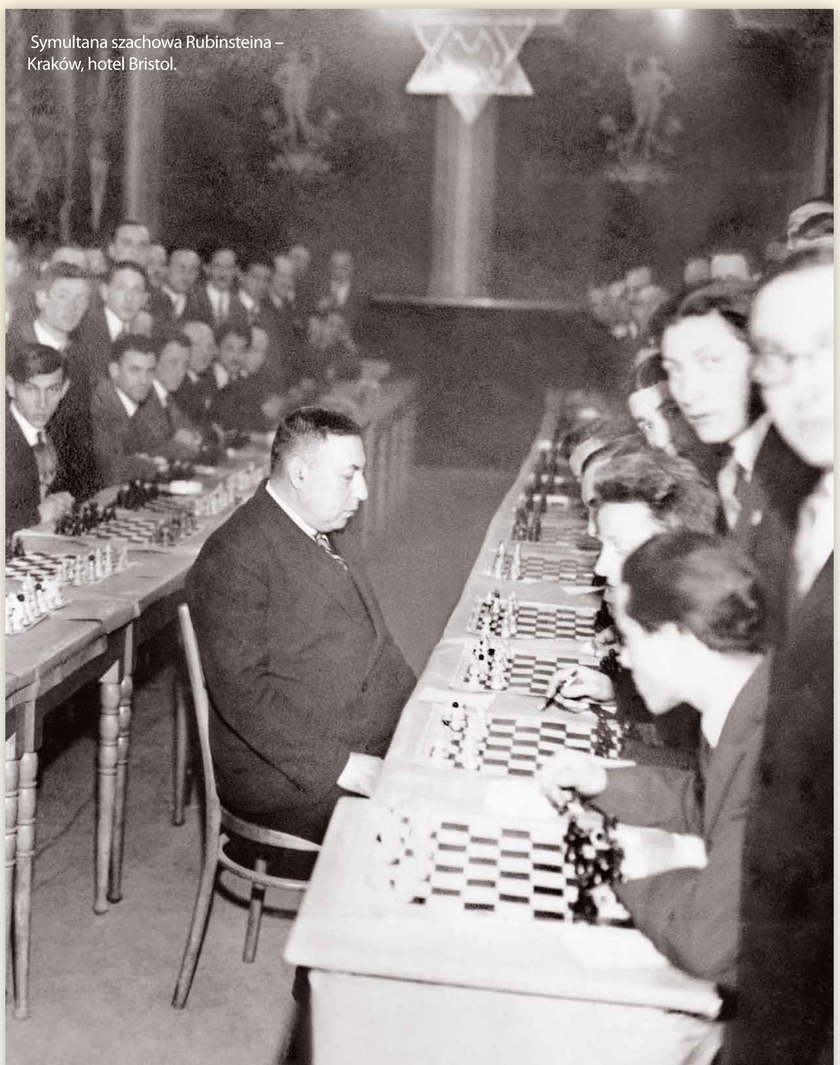

Symultana szachowa Rubinsteina – Kraków, hotel Bristol.

Akiba Rubinstein (ur. 12.12.1882 Stawiska k. Łomży – zm. 14.03.1961 Antwerpia)

Pochodził z ubogiej, wielodzietnej rodziny. Nauczył się grać w szachy w 14. roku życia jako uczeń chederu. W 1898 r. porzucił studia talmudyczne, poświęcając się całkowicie nowej pasji. W wieku 21 lat zadebiutował na arenie międzynarodowej, zajmując wśród 18 graczy 5. miejsce na wielkim turnieju w Kijowie. Swoją pozycję w światowej czołówce ugruntował po przeniesieniu się z Łodzi do Warszawy w roku 1909. Od 1912 r. uchodził za głównego pretendenta do walki o koronę mistrza świata. Do pojedynku nie doszło z powodu wygórowanych żądań finansowych ówczesnego mistrza E. Laskera.

W latach 1918–1931 wygrał 11 turniejów międzynarodowych. Ogółem w latach 1903–1931 był 60 razy wśród trójki najlepszych zawodników w 75 turniejach wraz z olimpiadami szachowymi (80 proc.), co stanowi wynik więcej niż wybitny! Dwukrotnie reprezentował Polskę (na pierwszych szachownicach) podczas olimpiad szachowych. W 1930 r. uzyskał 15 punktów w 17 partiach, co stanowiło 88 proc. punktów możliwych do zdobycia. Dało mu to pierwsze miejsce na najważniejszej 1. szachownicy!

Po 1931 r. popadł w rozstrój nerwowy. Rozpoczął leczenie dzięki specjalnemu funduszowi FIDE (pieniądze napływały także z Polski) i dochodom z książki „Rubinstein gewinnt!" (Wiedeń 1933). Podczas II wojny światowej ukrywany był w szpitalu Titeca w Brukseli. W 1950 r. za wcześniejsze osiągnięcia szachowe został mianowany przez FIDE arcymistrzem. Zmarł zapomniany w antwerpskim domu starców. Od 1963 r. w Polanicy-Zdroju, staraniem PZSz oraz władz miasta, organizowany jest turniej szachowy poświęcony jego pamięci. W 2010 roku w dniach 18–28 sierpnia rozgrywany będzie 46 Międzynarodowy Festiwal Szachowy im. Akiby Rubinsteina w tym mieście.